

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 145/2020-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Tomášom Tauberom, Stará cesta 3139/6, Spišská Nová Ves, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietané porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 19 P 107/2017 z 31. októbra 2017, rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 CoP 102/2018 z 28. septembra 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 38/2019 zo 14. marca 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj namietané porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 dohovoru rozsudkom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 19 P 107/2017 z 31. októbra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 CoP 102/2018 z 28. septembra 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 38/2019 zo 14. marca 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnutým rozsudkom okresného súdu v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa – [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „maloletý“), bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho má zastupovať a spravovať jeho majetok, sťažovateľovi ako otcovi maloletého bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého mesačným výživným vo výške 200 € a tvorbou úspor vo výške 200 € mesačne. Zároveň bolo rozhodnuté o dlžnom výživnom a úprave styku otca s maloletým. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie. Napadnutým rozsudkom krajského súdu ako súdu odvolacieho bol napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdený vo výroku o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky a zmenený vo výroku o zastupovaní a spravovaní majetku maloletého tak, že maloletého budú zastupovať a spravovať jeho majetok obaja rodičia. Napadnutým rozsudkom krajského súdu bol zároveň zrušený napadnutý rozsudok okresného súdu v spojení s doplnčiacim rozsudkom

z 19. decembra 2017 vo výroku o výživnom a výživnom pre tvorbu úspor, dlžnom výživnom a úprave styku otca s maloletým a v rozsahu zrušenia bola vec vrátená na ďalšie konanie. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť formálne založil na § 420 písm. e) a f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a na § 421 ods. 1 písm. a) CSP. O dovolaní rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP v časti, v ktorej sťažovateľ namietal existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. e) a f) CSP, a vo zvyšku podľa § 447 písm. f) CSP.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vytkol, že nemal zabezpečené rovnaké práva ako matka maloletého, keďže počas konania na okresnom súde nemal možnosť klásť otázky v rozsahu, v akom požadoval. Na druhej strane sťažovateľ sám uznal, že mnohé otázky nesúviseli s prejednávanou vecou, ale to podľa neho neznamená, že všetky ním naformulované otázky sa mali ako neopodstatnené zamietnuť. Okrem toho podľa sťažovateľa všetky jeho návrhy na vykonanie dôkazov, najmä znalecké dokazovanie, boli zamietnuté bez náležitého odôvodnenia. Z tohto dôvodu má podozrenie, že okresný súd nedodrжал zásadu rovnosti účastníkov v konaní, zásadu rovnosti zbraní, teda sťažovateľ nemohol rovnakou mierou ako matka uplatňovať prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, a tak v konaní pred súdom boli upierané jeho procesné práva. Tiež vytkol, že krajský súd a najvyšší súd sa jednoduchým spôsobom stotožnili s názorom okresného súdu. Zároveň namietal, že v konaní na okresnom súde, ako aj krajskom súde bolo porušené základné právo maloletého na ochranu zdravia podľa čl. 40 prvej vety ústavy a taktiež právo podľa čl. 3 dohovoru v súvislosti s tvrdením sťažovateľa, že maloletý je u matky vystavovaný pasívnemu fajčeniu. Podľa neho je namieste otázka, akým spôsobom sa súdy touto skutočnosťou zaoberali, ak nevykonali k tomu dokazovanie. Sťažovateľ napokon vytkol aj tú skutočnosť, že súd vôbec nerešpektoval právnu úpravu týkajúcu sa možnej striedavej starostlivosti oboch rodičov, keď jednoducho skonštatoval, že na strane matky neboli zistené nedostatky, a preto jej má byť maloletý zverený do starostlivosti.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a základné práva podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1, čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 41 ods. 1 a 4, čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 38/2019 z 14. marca 2019, Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/102/2018 - 225 z 28.09.2018, Rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 19P/107/2017 z 31.10.2017 porušené boli.

2. Základné právo sťažovateľa a maloletého na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 38/2019 z 14. marca 2019, Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/102/2018 - 225 z 28.09.2018, Rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 19P/107/2017 z 31.10.2017 porušené boli.

3. Základné právo sťažovateľa na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8, základné právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13, zákaz diskriminácie podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 38/2019 z 14. marca 2019, Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/102/2018 - 225 z 28.09.2018, Rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 19P/107/2017 z 31.10.2017 porušené boli.

3. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 38/2019 z 14. marca 2019 zrušuje a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

4. Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie v sume 60 000 € (slovom šesťdesiat tisíc eur), ktoré je mu Okresný súd Košice II povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 346,26 € (slovom tristoštyridsaťšesť eur a dvadsaťšesť centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Tomáša Taubera, Stará cesta 3139/6, 052 01 Spišská Nová Ves, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

5. Vec sťažovateľa bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Martinovi Vernarskému. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 bola vec predbežne prerokovaná v treťom senáte ústavného súdu v zložení Mojmír Mamojka (predseda senátu) a sudcovia Peter Straka a Martin Vernarský.

II.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

15. Podľa § 39 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak tento zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, a podpis.

16. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú

osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

17. Podľa § 43 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania musí byť datovaný a podpísaný navrhovateľom alebo jeho zástupcom.

18. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať

- a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody,
- b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody,
- c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí,
- d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

19. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

20. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd

a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

21. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

III.

Právne posúdenie vecí ústavným súdom

22. Sťažovateľ sa svojou ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia uvedených základných práv, pričom k porušeniu týchto práv malo dôjsť napadnutým rozsudkom okresného súdu, napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu

23. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu ústavný súd nemá právomoc na prerokovanie ústavnej sťažnosti, poukazujúc na princíp subsidiarity.

24. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

25. Z uvedeného vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu, keďže ho už preskúmal na základe odvolania sťažovateľa krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho právam.

26. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

27. Ústavný súd z už uvedených hľadísk preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup týchto súdov nemajúci oporu v zákone.

28. Závery krajského súdu a najvyššieho súdu sú v ich rozhodnutiach zdôvodnené riadne a presvedčivo, rozhodnutia nevykazujú znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Ústavný súd tak nezistil také zásahy do práv sťažovateľa, ktoré by boli z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné. Rovnako nemožno dospieť ani k záveru, že by bol výklad krajského súdu a najvyššieho súdu z ústavného hľadiska neospravedlňiteľný a neudržateľný v takej miere, aby v dôsledku toho mohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právne posúdenie sťažovateľovej veci zo strany krajského súdu a najvyššieho súdu je ústavne akceptovateľné a nemá znaky svojvôle alebo arbitrárnosti.

29. Najvyšší súd vyčerpávajúcim spôsobom a v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami odôvodnil, prečo odmietol dovolanie sťažovateľa proti napadnutému rozsudku krajského súdu, a to konkrétne podľa § 447 písm. c) CSP v časti, v ktorej sťažovateľ namietal existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. e) a f)

CSP, a vo zvyšku podľa § 447 písm. f) CSP. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu uviedol, že sa jednoduchým spôsobom stotožnil s názorom okresného súdu. S tým nemožno súhlasiť, keďže odôvodnenie napadnutého uznesenia je precízne a dôsledné. Argumentáciu sťažovateľa odôvodňujúcu namietané porušenie jeho označených práv napadnutým uznesením však ústavný súd vyhodnotil ako absolútne nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie zistiť spojitosť medzi napadnutým uznesením a namietaným porušením označených práv.

30. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa týkajúce sa nedodržania zásady rovnosti účastníkov v konaní na okresnom súde, keď nemal možnosť klásť otázky v požadovanom rozsahu a boli zamietnuté jeho návrhy na vykonanie dôkazov, námietku vystavovania maloletého pasívnemu fajčeniu či námietku nerešpektovania právnej úpravy týkajúcej sa novej striedavej starostlivosti oboch rodičov, ústavný súd konštatuje, že tak krajský súd, ako aj najvyšší súd sa s nimi náležite vysporiadali, ich odôvodnenia sú v tomto smere plne ústavne akceptovateľné. Napokon, sám sťažovateľ vo vzťahu k jeho možnosti klásť otázky v požadovanom rozsahu uznal, že mnohé otázky nesúviseli s prejednávanou vecou. Argumentácia sťažovateľa tak vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu, ako aj krajského súdu nemá dostatočnú ústavnoprávnu relevanciu.

31. Je potrebné opätovne zdôrazniť, že ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy, pričom vo svojej judikatúre sa riadi zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (napr. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010). Z tohto postavenia mu preto neprislúcha posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému krajský súd a najvyšší súd pri interpretácii a aplikácii zákona dospeli. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu spĺňali požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru).

32. Skutočnosť, že krajský súd a najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach zaujali právny názor, s ktorým sa sťažovateľ nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť ich právny názor svojim vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 122/05). Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd a najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach takéhoto výkladu či aplikácie zákonného predpisu nedopustili.

33. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu a základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a tiež jeho právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by reálne signalizovala možnosť po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie ním označených práv.

34. Na základe uvedených skutočností, vzhľadom na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

35. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľa na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, vzhľadom na uvedené skutočnosti nemohlo dôjsť ani k porušeniu tohto základného práva. Sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 47 ods. 3 ústavy napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu je zjavne neopodstatnená.

36. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy ústavný súd uvádza, že tento článok ústavy je vstupnou bránou do ústavnej úpravy základných práv a slobôd a ako taký má charakter všeobecných ústavných princípov. Napriek tomu, že je implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, nemá charakter základného práva a slobody, ktorého ochrany by sa bolo možné samostatne domáhať pred ústavným súdom (m. m. I. ÚS 7/2010, m. m. I. ÚS 518/2013). Aj v tejto časti je preto sťažnosť sťažovateľa zjavne neopodstatnená.

37. Sťažovateľ sa v petite ústavnej sťažnosti domáha aj vyslovenia porušenia práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 41 ods. 1 a 4 ústavy, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 dohovoru, avšak bez toho, aby ústavne relevantným spôsobom odôvodnil porušenie týchto práv. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 ústavy a v ústavnej sťažnosti to odôvodňuje len poukazom na určité výroky zákonnej sudkyne v konaní pred okresným súdom, nemožno to považovať za dostatočné odôvodnenie porušenia tohto základného práva a už vôbec nie vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a napadnutému uzneseniu. V texte ústavnej sťažnosti teda chýba ústavnoprávne relevantná právna argumentácia vo vzťahu k namietanému porušeniu uvedených práv napadnutými rozhodnutiami. Ústavný súd konštatuje, že obligatórnou náležitosťou ústavnej sťažnosti podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde je povinnosť sťažovateľa uviesť konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Keďže ústavná sťažnosť neobsahuje v tomto smere relevantné odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde.

38. Ústavný súd pripomína, že uplatnenie jeho právomocí je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 39 ods. 3 a 4, § 43 a § 123 zákona o ústavnom súde). V tejto súvislosti už ústavný súd opakovane uviedol, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu. Ústavný súd je potom viazaný návrhom na začatie konania (§ 45 zákona o ústavnom súde). Osobitne to platí v prípadoch,

v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom (m. m. III. ÚS 334/09).

39. Podľa ústavného súdu má nedostatok odôvodnenia ústavnej sťažnosti významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu o individuálnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je teda vznesenie relevantných námietok zo strany sťažovateľa spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, prípadne inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci (orgánu štátnej správy, územnej alebo záujmovej samosprávy, súdu atď.).

40. Uvedené platí aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti toto porušenie odôvodnil len s poukazom na to, že maloletý má byť u matky vystavovaný pasívnemu fajčeniu. Navyše, z petitu ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by sa porušenie tohto práva malo týkať maloletého, ako to vyplýva z ostatného textu ústavnej sťažnosti. Petit tak v tomto nekorešponduje s odôvodnením ústavnej sťažnosti, čo je jej závažným obsahovým nedostatkom. Zároveň, pozornosti ústavného súdu neušla ani skutočnosť, že v bode 2 petitu ústavnej sťažnosti sa navrhuje vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa a aj maloletého na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy. Porušenie tohto práva, ako už bolo uvedené, nie je ústavne relevantným spôsobom odôvodnené, a navyše, maloletý nie je v ústavnej sťažnosti označený ako ďalší sťažovateľ, z čoho takisto vyplýva nesúlad petitu s ostatným obsahom ústavnej sťažnosti (označením sťažovateľa) a vytvára to priestor pre dohady.

41. Vychádzajúc z uvedeného, je ústavný súd toho názoru, že ústavná sťažnosť v tomto smere pôsobí nedostatočne a neurčito, vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa

pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014).

42. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základných práv zaručených čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 40 a čl. 41 ods. 1 a 4 ústavy a práv garantovaných čl. 8, čl. 13 a čl. 14 dohovoru napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

43. Keďže došlo k odmietnutiu ústavnej sťažnosti, bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa (zrušenie napadnutých rozhodnutí, priznanie finančného zadosťučinenia, náhrada trov konania) formulovanými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu